

Værfts-Magazinet

Nr. 3

Desember 2015

14. årgang

Fredriksvern Verfts Venner

Fredriksvern Verfts Venner

Innhold

Forsidebilde:	Flagget på Verftet høsten 2015 Foto: Per Inge Olsen
Side 2:	Innholdsfortegnelse og FVV formålparagraf
Side 3:	Formanden har ordet og Redaksjonelt
Side 4:	Politidagen på Verftet sommeren 2015
Side 5:	Sommerbåten 2015 besøker Stavern
Sidene 6 – 11:	Boligsituasjonen på Verftet etter krigen
Sidene 12 – 13:	Kunstutstillinger på Verftet
Sidene 14 - 15:	Sommerbilder fra Verftet
Sidene 16 – 18:	4 x befalsskoletreff sommeren 2015
Side 19:	Rulleskimesterskap på Verftet
Sidene 20 – 21:	Bygninger på Verftet – Reperbanen
Side 22:	Marinemusikken og Fagmilitær utredning
Side 23:	Soldathjemmet renoveres / Harry Boye Karlsens operative tjeneste
Sidene 24 – 26:	Klipp fra arkivet
Side 27:	Annonse Sparebank1
Baksiden:	Julehilsen fra styret i FVV

Våre hjemmesider finner du på
www.fvv.stavern.no
E-post: fvvstavern@hotmail.com

Foreningen - info

Fredriksvern Verfts Venner er en ideell organisasjon som ble stiftet 31. januar 2002. Foreningen skal arbeide for å bevare og forskjøvne Fredriksvern verft med Stavern fort og blokkhusene, samt å formidle kunnskap om disse nasjonale kulturminners historiske og kulturelle betydning. Videre skal foreningen bidra til at Fredriksvern verft skal være en arena for kulturaktiviteter tilpasset bygningene og områdets historie og særpreg. Som et ledd i informasjonsarbeidet forestår foreningens medlemmer guiding på verftsområdet.

Det er mulig å bestille guidede turer for grupper hele året. Henvendelser om dette kan gjøres til venneforeningen direkte enten til vår guidekoordinator eller via våre hjemmesider. Venneforeningen står også for driften av Galeimuseet i Galeiskur nr 16, Luftforsvarsutstillingen og Kommandersersjantrommet i Kadettbrakka. Disse er åpnet for publikum på annonserte tider i sommerhalvåret, men kan åpnes for omvisning av grupper hele året. Foreningen utgir i tillegg et tidsskrift «Værfts-Magazinet» som bringer artikler og bilder knyttet til verftets mangeårige historie som forsvarsanlegg, samt aktuelle saker fra dagens Verft. Medlemskap i foreningen er åpent for alle.

Værfts-Magazinet:

Ansvarlig redaktør:

Jan Olav Eriksen

M: 916 10 785

j-o-erik@online.no

Leder redaksjonskomiteen:

Kjell R. Bugge

P: 33 11 66 18

M: 992 08 711

buggekjell@online.no

Redaksjonssekretær:

Jahn H. Schipsted

P: 33 11 43 95

M: 411 26 513

jahn.schipsted@hotmail.com

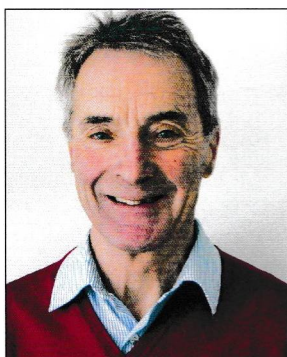
Redaksjonsmedarbeider:

Erling H. Halvorsen

M: 930 92 360

erling.halvorsen1@sf-nett.no

Formanden har ordet

Ja, her kommer noen ord til dere alle fra meg. Jeg har litt vanskelig for å konsentrere meg etter å ha sett og hørt om den forferdelige terroren som har rammet Paris. Men livet går videre, og vi følger med. Det er tross alt mye og glede seg til.

Nå står julen for døren, og vi har noe å se fram mot. Kanskje Værfts-Magazinet også kan være med å glede våre lesere og medlemmer forøvrig.

Vi i venneforeningen kan igjen glede oss over et år med stort besøk til våre museer og utstillinger. Antall guideoppdrag har vel ikke vært større. Det er tydelig at interessen for å høre historien om Fredriksvern verft er til stede. Besøk i Kommandantboligen med musikalske innslag har også falt i god smak. Samarbeidet med Kammermusikken ble også vært vellykket. At tidligere befalsskole-

kull legger sin jubileumsfeiring til Fredriksvern verft synes vi er veldig hyggelig.

Vår utmerkede modellbygger, Arne Naper er i gang med å bygge en modell av Kikut. Denne modellen vil bli plassert i Galeiskuret og være et komplement til modellen av Citadelløya. Vi forsøker hele tiden å videreutvikle våre museer til beste for publikum.

Vårt håp for 2016 er at skolene i Larvik vil finne det interessant å besøke Fredriksvern verft å høre og se noe om denne epoke i norsk historie.

Som tidligere nevnt står julen for døren, og det er tid for å takke alle som bidrar til å holde julene i gang for venneforeningen. Jeg vil til slutt benytte anledningen til å ønske alle våre lesere en riktig god jul og et fredfullt godt nytt år.

Med vennlig hilsen
Jan Olav Eriksen

Redaksjonelt

Kjære leser!

Velkommen til vår tredje utgivelse i 2015. Av økonomiske årsaker besluttet årsmøtet, etter styrets anbefaling, å kun ha 3 utgivelser i 2015. Hva situasjonen blir til i 2016 hva angår antall utgivelser, er ikke avklart. Uansett så er vi svært mottakelig for stoff fra våre lesere.

I årets siste Magazin fokuserer vi på boligsituasjonen ved Verftet like etter 2. verdenskrig. Det er viktig å få dokumentert slike tilstander – kanskje spesielt for de som tjenestegjør i Forsvaret i dag så kan det være nyttig å få rede på at alt var ikke så enkelt i tidligere tider heller. For enkelt er det ikke i dag for mange av de som har sin tjeneste i dagens Forsvar. Usikkerheten er stor både med hensyn til arbeidsplasser, økonomi og hvor de skal tjenestegjøre. Vi har en liten sak i dette nummeret om Marinemusikken som har sitt opphav på Verftet – de ligger nå i fare for å bli lagt ned. Bare ett eksempel på dagens usikre situasjon.

Det som uansett er sikkert er at julehøytiden nærmer seg med raske, taktfaste skritt og med den et nytt år. Vi i redaksjonskomiteen benytter derfor denne anledningen til å ønske alle våre lesere en fredelig og flott julefeiring, og alt det beste for 2016.

Politidagen på Verftet sommeren 2015

Tekst: Kjell R. Bugge • Foto: Per Inge Olsen

Som våre lesere sikkert er kjent med, så er det Justissektoren som er den største leietakeren på Fredriksvern verft. Med fullverdig 3-årig politihøgskoleutdanning, det administrative hoved- kvarteret til Utrykningspolitiet og et stort kurs- og øvingscenter inne på området, var det derfor ganske naturlig at Politiets dag lørdag 29. august i år også ble arrangert inne på Verftsområdet.

Det var Stavernsgutten og justisminister Anders Anundsen som foresto åpningen. Svært hyggelig var jo det – vi er jo nærmest blitt vant til å se han foreta slike åpninger i Stavern – sist var da han åpnet Glade dager i Stavern i sommer. Anundsen presiserte i sin velkomsttale at det er viktig at Politiet holder god kontakt med samfunnet rundt seg og på den måten kan få formidle hva de kan løse av oppgaver og hvorledes dette utføres. Han ønsket alle de flere hundrede frammøtte hjertelig velkommen og oppfordret alle til å se seg om og stille spørsmål til de politifolkene de kom i kontakt med.

Og dette siste burde det ikke være noen problemer med. Det nærmest “krydde” av politiuniformert personell på sletta ved Krutthuset. Her var det politistudenter som demonstrerte hvorledes

man tok fingeravtrykk, de demonstrerte fartsmåling og det var flere av de frammøtte som fikk et møte med denne innretningen fra Politiets side – sikkert en aha opplevelse for mange. Flere var det også som fikk stifte kjennskap med politiets kjøretøyer i form av motorsykler og biler – blålys og sirener var hyppig i bruk til stor glede spesielt for den yngre årgang av de frammøtte.

Men alt var ikke bare “fryd og gammen”; vi fikk til fulle demonstrert hva Politiet er kapable til dersom de må bruke makt i gitte situasjoner. Spesielt ga de unge politihøgskolestudentene et meg godt inntrykk da de demonstrerte pågrepelse av en person som nok ikke hadde “rent mel i posten”. Her var det ingen pardong og vedkommende ble lagt i bakken uten noe snikk sakk. Og hjalp det ikke med rå muskelkraft så tilkalte man en politihund som på en meget effektiv måte innhentet og holdt en person på rømmen inntil vedkommende kunne tas hånd om av politiet.

Men for mange av de frammøtte var nok demonstrasjonen av politihelikoptret det helt store denne dagen. Og for mange av oss frammøtte var det meget betryggende å få demonstrert de kapasiteter Politiet har og hvorledes disse kan anvendes – jeg sov i alle fall godt den påfølgende natt.

En kubikksjarmør

Politidirektør Humlegård med 2 små politier

Sommerbåten fra NRK gjennom Stavernsundet

Sommerbåten fra NRK i gjennom Stavernsundet.
Foto Jahn H. Schipsted

#NRKSOMMER
TUSEN TAKK
for at du/dere bidro til å sette Larvik på kartet under årets NRKs Sommeråpent. Det ble en stor sommerfest for hele Larviksamfunnet!
Rune Høiviselli

Fredriksvern Verfts Venner ønsker Sommerbåten velkommen.
Foto Kjell Bugge

Boligsituasjonen ved Fredriksvern verft etter krigen

Tekst: Per Inge Olsen

Da Luftvernartilleriet etablerte seg på Fredriksvern verft i 1946 var det vanskelig å skaffe tilfredsstillende innkvartering for befalet og deres familier. Det var mange bygninger på verftet etter tyskerne, men disse var i all hovedsak benyttet som mannskapsforlegninger, messer, garasjer og lager og passet dårlig som familieleiligheter. Man hadde imidlertid ikke så mange valg, så man måtte ta i bruk det som fantes. I en del av brakkene ble det innredet leiligheter, bl.a. ved å slå sammen flere rom. I årene 1946 - 48 ble det laget leiligheter i den tyske sykehusbrakka i Kommandantboligens hage og i flere brakker i Øvre leir. I tillegg benyttet man bygninger ved Rakke fort, og i Soldathjemmet ble det innredet leiligheter for flere familier. Også Kommandantboligens søndre fløy og Smia ble tatt i bruk.

I november 1946 fikk intendanten ved Luftvernregimentet, kaptein Hans Dahle, ordre om å reise til Fredriksvern verft for å igangsette en rekke reparasjons- og vedlikeholdsarbeider. En del av oppdraget var å innrede familieleiligheter i den brakka som tyskerne brukte som sykehus samt å etablere en ny sykestue i en av tyskerbrakkene i Øvre leir. 30. januar 1947 rapporterte Dahle at jobben på det nærmeste var fullført. Ny sykestue

Utenfor «Dahle-brakka» Fra venstre: Wilhelm og Grethe Haagensli og Tove Hatledal

var innredet og i det gamle sykehuset gjenstod det oppussing av 1 rom.

Den tyske sykehusbrakka

I denne bygningen ble det innredet 3 leiligheter. Kaptein Hans Dahle med familie var de første som flyttet inn allerede 3. januar 1947. Han disponerte den største leiligheten på 5 værelser og kjøkken (nr. 1 på skissen). De to andre leilighetene var på 2 rom og kjøkken. Da Dahle flyttet inn i 1947 ble bygningen fortsatt brukt som sykestue da det tok litt tid å flytte denne virksomheten til Øvre leir.

Toalettene lå i enden av korridoren og i et hjørne ute i gangen bak en lettvegg var badet. Det besto i all hovedsak av et badekar. Det var ikke dusj og håndvask. Badet lå i tilknytning til fyrrommet hvor man varmet opp vann til bading en gang pr uke. I de første årene etter krigen rommet denne brakka også leirens vaskeri. Denne delen av bygningen var avdelt fra boligdelen.

Naturlig nok ble denne brakka omdøpt til «Dahle-brakka». Den ble revet i 1960-61. Hjørdis Dahle Hansen som har bodd i brakka har laget en skisse som viser rominndelingen i de forskjellige leilighetene slik den opprinnelig var på slutten av 1940-tallet.

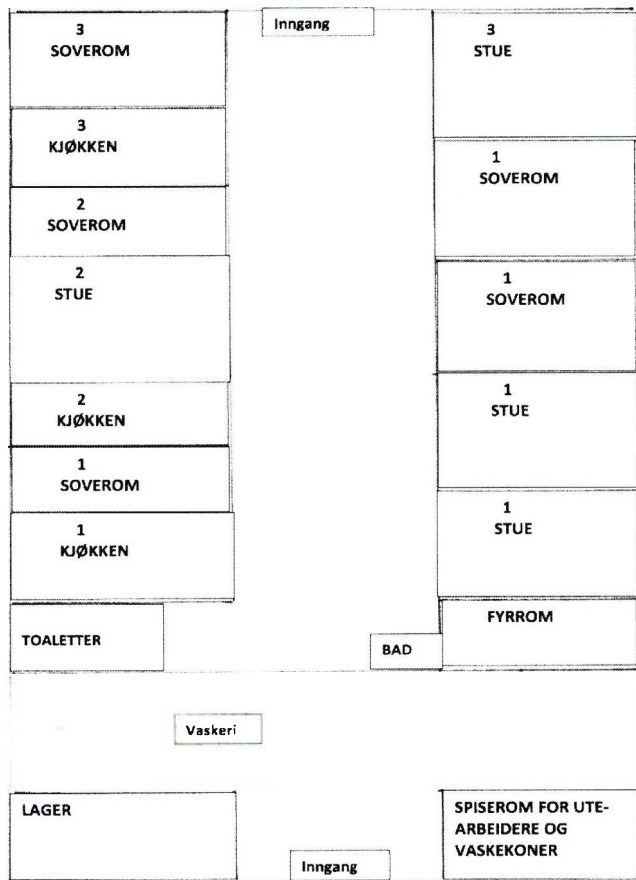
«Dahle-brakka»

Skissen er ikke i målestokk og gir ikke noe riktig bilde av rommenes størrelse i forhold til hverandre. Den viser kun hvilke rom som tilhørte hver leilighet. Leilighetene er merket med tall.

I perioden 1947 til 1951 bodde følgende i «Dahle-brakka»:

Leilighet nr. 1

Kaptein Hans Dahle fra januar 1947 til våren 1955.

Leilighet nr. 2

Kaptein Bjørn Ødegård bodde her våren/sommeren 1947 for så å flytte til Soldathjemmet.

Kaptein Øyvind Asbjørnsen perioden august 1947 til mars 1948. Flyttet til den nye sykestua i Øvre leir.

Fenrik Carl Aksel Carlsson perioden mars 1948 – mai 1949. Flyttet til Kaken.

Stabssersjant Birger Johansen flyttet inn i september 1949. Han flyttet også til Kaken etter noen år.

Leilighet nr 3

Denne leiligheten ble ferdigstilt litt senere enn de andre.

Fenrik Oddvar Fosse bodde her fra mai 1949 til årsskiftet 1952/53. Han flyttet til borettslagsleilighet i Minnehallveien.

Husleien for de minste leilighetene var kr 30.- pr måned. I tillegg ble beboerne belastet for strøm-utgifter på kr 36.- pr leilighet.

Tyskerbrakke i Øvre leir (første brakke til høyre ved porten)

I denne brakka ble det innredet 2 leiligheter som sto klare til innflytting i januar/februar 1948.

Her disponerte sjefen for befalsskolen, major

Karsten Anker Kristensen, 4 værelser og kjøkken. I tillegg hadde administrasjonsoffiseren ved befalsskolen, fenrik Georg Werner Wahlstrøm, en leilighet på 3 værelser og kjøkken. At det var befalsskolens befal som bodde her var naturlig i og med at befalsskolen var lokalisert i Øvre leir i årene etter krigen.

Tyskerbrakke i Øvre leir (den nye sykestua)

I tillegg til sykestue ble det i denne brakka innredet en leilighet på 4 værelser og kjøkken. Denne ble tatt i bruk av inspeksjonsoffiseren/nestkommanderende ved befalsskolen, kaptein Øyvind F. Asbjørnsen, i mars 1948.

Tyskerbrakke i Midtre leir (første på venstre hånd ved porten)

I denne brakka var det en leilighet. I 1949 bodde løytnant Rolf Berthelsen her. I 1951 overtok fenrik Magne Brenna denne leiligheten etter å ha bodd noen år på Rakke. Berthelsen overtok leiligheten etter kaptein Olaf Bøyesen på Kaken.

Soldathjemmet i Skråvika

Soldathjemmet har huset en rekke familier i mange år. Til å begynne med (i årene 1946-49) var det 4 familier og vaktmann for bygningen som bodde her. Dette var:

- Hovedinstruktør ved befalsskolen, kaptein Stoll, 4 værelser og kjøkken
- Befalsskolens vaktmester, korporal Anders Lundevall, 2 små værelser og kjøkken
- Skole- og øvingsavdelingens overkokk, sersjant Leif Hansen, 2 små værelser og kjøkken.

Det hører med til historien at Hansen satte i stand leiligheten selv til en kostnad av kr 407.- Derfor slapp han å betale husleie før i april 1949.

Vaktmann på Soldathjemmet var sersjant Karl Hjelm. Han disponerte 2 små rom og i kraft av sin funksjon betalte han ikke leie.

Dessuten hadde kaptein Bjørn Ødegård en leilighet i 2. etasje. Her lå også maskinrommet for filmframvising. Planløsningen for denne leiligheten var slik at kinomaskinisten måtte gå gjennom kjøkkenet for å kjøre film.

Lundevall og Hansen bodde i leiligheter som lå på hver sin side av kinosalen/scenen. Disse rommene ble ikke benyttet som leiligheter etter 1960. For

øvrig var det en leilighet i enden på hver sidefløy av bygningen (nærmest Skråvika). I fløyen til venstre for inngangspartiet ble det i 1960/61 innredet en leilighet til. Soldathjemmet ble benyttet til boligformål fram til 1980. Den siste som bodde her var kaptein Lundevall. Under hele sin tjeneste i Stavern bodde han her, men disponerte fra 1960 en større leilighet i venstre sidefløy.

Rakke fort

Ved Rakke fort tok man i bruk flere av de gamle tyskerbrakkene som var oppført under krigen på Vestre Rakke. Det var 6 bygninger med til sammen 8 leiligheter. Det var ikke innlagt vann eller toaletter. Vann hentet man i brønnen ved siden av «Kjøkkenbrakka» (merket som nr. 2 på bildet). Her var det også toaletter som beboerne i alle brakkene benyttet. Utenfor «Kjøkkenbrakka» var det lagret ved til felles avbenyttelse. Slik standarden var på disse brakkene gikk det nok med adskillige favner ved i løpet av året. «Kjøkkenbrakka» var den største bygningen på Vestre Rakke og inneholdt både stort kjøkken og spisesal, bygget for å forpleie tyske soldater forlagt på Rakke.

Etter at Luftvernartilleriet overtok Rakke skytefelt kom man i gang med innredning av de første

brakkene høsten 1947. Dette var brakke nr. 1 og 5 hvor det var 2 leiligheter i hver brakke.

De første som flyttet inn var befalsskolens overkokk, sersjant Ragnar Pettersen, instruktør ved befalsskolen, sersjant Magne Brenna, bøsse maker sersjant Henry Walter Ruud og oppsynsmannen på Rakke, Harry Kvist. Brenna og Pettersen flyttet inn i brakke nr. 1 (rett innenfor porten) Ruud bodde i brakke nr. 5. Ut over våren og sommeren 1948 ble flere leiligheter klargjort og flere familier flyttet inn. I leiligheten ved siden av Ruud flyttet sersjant Karsten Stensgård med familie inn 2. oktober 1948.

I en husleieoversikt fra oktober 1949 bodde følgende befall med familier på Rakke:

Sersjant Magne Brenna (Brakke 1)
Sersjant Ragnar Pettersen (Brakke 1)
Sersjant Per Bjørgan (Brakke 6)
Sersjant Thor Nøstdahl (Brakke 3)
Sersjant Peder Brateng (Brakke 4)
Sersjant Henry Walter Ruud (Brakke 5)
Sersjant Karsten Stensgaard (Brakke 5)
Harry Kvist (Brakke 2)

Vestre Rakke. Bildet er tatt i 1947. Den store brakka er «Kjøkkenbrakka» (nr. 2) Brakke nr. 3 og 4 er ikke synlig, men ligger bak skogholtet midt på bildet.

Alle leilighetene hadde 2 rom og kjøkken og husleien i oktober 1949 var kr 20.- pr måned pluss kr 18.- i strøm. Kvist betalte ikke husleie i kraft av sin funksjon som oppsynsmann. Han arbeidet imidlertid i leiren på dagtid.

Leilighetene på Rakke ble nok sett på som svært midlertidig husvære og flere av beboerne fikk etter hvert andre leiligheter bl.a. i Soldathjemmet og inne i leiren

Da sersjant Ruud flyttet fra Rakke i 1950 overtok Brenna leiligheten i brakke 5 ved siden av Stensgaard. Både Brenna og Pettersen flyttet til bedre leiligheter inne i leiren i 1951. Leilighetene i brakke 1 ble overtatt av Arne Haagensli og Alfred Johansen. Både Nøstdahl og Brateng flyttet til Soldathjemmet. Det gjorde også Haagensli etter en kort boperiode i «Dahle-brakka». Stensgaard flyttet i 1951 til Smia.

Andre som bodde på Rakke på tidlig 50-tall var fenrik Kåre Arvid Strøm og sersjant Finn Kristiansen i brakke 3, sersjant Odd Thorleif Hansen i nr. 5 og sersjant Lorentz Jensen i brakke 6.

Bygningene på Rakke ble ikke nyttet lenge som leiligheter, til det var de for dårlige. På kart over Vestre Rakke fra 1955 er brakkene 2, 3, 4 og 6 borte. Brakke nr. 1 ble fjernet i 2008 ved kommu-

Brakke nr. 5 på Rakke. Einar Stensgaard i forgrunnen. Man kan se at brakken var kamouflasjemalt.

nens og Oslofjordens friluftsråds overtakelse av området. Brakke 5 står fortsatt.

Haagensli var en av de siste som bodde på Rakke. Han flyttet ut i 1958.

Kommandantboligens sidefløy

For å bøte på boligmangelen tok man også i bruk sjefboligens sørlige sidefløy. Her var det 1 leilighet som var innflytningsklar i desember 1947. Den første som flyttet inn var fenrik Carl Aksel Carlsson. Han bodde her bare noen måneder da han fikk en ny leilighet i «Dahle-brakka» i mars 1948. Han ble etterfulgt av fenrik Lars Jan Larsen. Larsen fikk en bedre leilighet i en av brakkene på Kaken og flyttet dit i 1949. Fenrik Reidar Rørvik flyttet inn i Kommandantboligens sidefløy etter Larsen i 1949.

Smia

I Smia ble det innredet 3 leiligheter. Det var 2 leiligheter i den vestre fløyen (til høyre for inngangen) og 1 leilighet mot øst (på venstre side mot sjøen). Den leiligheten som lå innerst i gangen mot vest var svært liten. Leilighetene var klare for innflytting høsten 1948. Den første som flyttet inn var skredderen, sersjant Bjarne Dahl-Olsen (den østre leiligheten). I leiligheten mot vest bodde stabssersjant Leif Øygarden Haugen. Han arbeidet ved depotet. Innerst i gangen mot vest (den minste leiligheten) bodde sersjant Vidar Eklund. Denne leiligheten var så liten at det ikke ble krevd husleie. Dahl-Olsen bodde her til våren 1949 da han fikk en bedre leilighet i en av de nyoppførte boligbrakkene på Kaken. Leirens sjåfør/gartner Jens Sjønøst, overtok leiligheten etter Dahl-Olsen og bodde her til 1959. Sersjant Karsten Stensgård flyttet fra Rakke i 1951 og overtok leiligheten etter Haugen som døde under spesielle omstendigheter. Stensgaard bodde her til desember 1952. Etter Stensgaard flyttet fenrik Robin Cramer inn. Eklund og Stensgaard var blant de første som fikk leiligheter i Forsvarets borettslags nybygde leiligheter i Minnehallveien ved årsskiftet 1952/53.

Kaken

For ytterligere å bedre boligsituasjonen ble det satt opp 3 brakker på Kaken. De to første ble oppført i 1949 med 3 leiligheter i hver. Dette var bygninger som tyskerne hadde brukt og som var flyttet hit. Dette var ikke typiske tyskerbrakker da de var oppført i tømmer og hadde en annen

størrelse. I den sist oppførte brakka, som kom et par år senere, var det 5 leiligheter. Dette var en tysk lemmebrakke som kom fra Vallermysrene leir utenfor Porsgrunn. Disse familiene flyttet inn på Kaken våren 1949:

Kaptein Olaf Bøyesen (3 rom og kjøkken)

Kaptein Bjørn Ødegård (3 rom og kjøkken)

Løytnant Leif Johan Mathiesen (2 rom og kjøkken)

Løytnant Lars Jan Larsen (2 rom og kjøkken)

Fenrik Carl Aksel Carlsson (2 rom og kjøkken)

Sersjant Bjarne Dahl-Olsen (2 rom og kjøkken)

Husleien varierte fra 25 til 30 kr pr måned avhengig av leilighetens størrelse. I tillegg kom strøm på kr 18.-. At husleien var så vidt lav skyldtes blant annet at kjelleretasjen på bygningene ikke var ferdig innredet. Leilighetene hadde eget toalett, men med felles bad i kjelleren. Skulle man bade måtte man skrive seg på liste for å unngå kollisjoner.

Da den tredje brakka ble oppført i 1951 (5 leiligheter) «avanserte» Ødegård og Larsen til denne. Videre flyttet Ragnar Pettersen fra Rakke. De andre som flyttet inn var kaptein Paul Fjeldheim og kaptein Tor Notland.

Brakkene på Kaken ble etter hvert renoveret og ombygget slik at de rommet til sammen 8 leiligheter, 2 leiligheter i hver av de to første brakkene

og 4 leiligheter i den store brakka. Bygningene ble benyttet til familieleiligheter fram til de ble revet. Da lemmebrakka ble revet i 1987 viste det seg at gulvbjelkene i brakka var tømmer tatt fra den nedbrente Vinkelbrakka. Stokkene hadde svimerker og de var ellers merket slik at de kunne spores tilbake dit. De to andre brakkene ble revet i 1989.

Vinkelbrakka

Bygningen brant ned 8. november 1945 og ble ikke bygget opp før i 1949-50. Det ble da innredet 11 gode hybler i annen etasje med sentralvarme, dusj og klosett i hver enkelt. Disse var egentlig bygget som befalsforlegning, men på grunn av den vanskelige boligsituasjonen ble de på 50-tallet benyttet som familieleiligheter.

De to første brakkene som ble oppført på Kaken i 1949. Et nyere bilde hvor brakkene har bordkledning.

Utenfor en av de to første boligbrakkene på Kaken bygget av tømmer. Fra venstre: Hugo Dahl-Olsen, Alf Hansen, Evy Dahl-Olsen, Bente Ødegård og Bente Notland.

Den største boligbrakkas på Kaken som kom på plass i 1951.

Noen av de som bodde her mellom 1950-1960: Harry Boye Karlsen, Reidar Husmo, Rudolf Nygaard, Ernst Ljøstad, H. Guldbrandsen, Jacob Olsvoll, Birger Gjerde, Arnulf Eskelund, Pål Glad, Ivar Eriksen, Arnfinn Nilsen, Kåre Hanto.

Militært boligbyggelag

Selv om alle brakkeleilighetene i leiren ble tatt i bruk var det fortsatt for få leiligheter til å dekke behovet. Det ble derfor tatt et initiativ til å etablere et eget boligbyggelag. Laget fikk navnet «Fredriksvern borettslag» og første formann var Einar Aksdal. Det ble kjøpt inn tomter på Auserødjordene og i 1951 kom man i gang med bygging av 7 to-mannsboliger. I desember 1952 var 14 leiligheter klare for innflytting i Minnehallveien. Flere av de som bodde i leiren flyttet nå hit. Byggelaget førte opp enda flere leiligheter på Auserød i to påfølgende byggetrinn fra 1959. Laget ble oppløst i 1972 og andelseierne kunne overta leilighetene som selveiere.

Oppsummering

Som man ser av artikkelen foregikk det mange interne flyttinger. Det var selvfølgelig forskjell i både standard og størrelse og etter hvert som flere leiligheter ble innredet, eller ble ledige, var det mulig å flytte til noe bedre. Et eksempel på dette er kaptein Ødegård som i perioden 1947 -51 bodde i 4 leiligheter («Dahle-brakka», Soldathjemmet og to forskjellige brakker på Kaken). Det har ikke vært lett å finne ut hvem som bodde hvor, og jeg har derfor konsentrert meg om perioden 1946 til 1951.

Det har ikke vært mulig å rekonstruere alt dette uten god hjelp. En stor takk til: Hjørdis Dahle Hansen, Arne Haagensli, Evy Rødne, Sonja Elice Stensgaard, Grethe Olsvoll og Reidun Lundevall Skjøberg.

- Verftet er en unik ramme rundt kunsten

Tekst: Siw Ch. Teigland • Foto: Galleri Ramfjord, Siw Ch. Teigland

Høst- og påskeutstillingene i Stavern arrangeres i gallerier både i og utenfor sentrum, men det er ingen tvil om at galleriene på Fredriksvern verft er det store trekkplasteret.

-Publikum får i både pose og sekk - herlige kunstoplevelser i vakre, historiske omgivelser. Fredriksvern verft er blitt en kulturarena. For oss som kunstforening er det en fantastisk plass med tilgang til å etablere oss og invitere nye kunstnere i forbindelse med utstillingene, sier Magnus Mackay, leder i foreningen Stavern kunst og kultur.

Den 26. høstutstillingen i rekken gikk av stabelen de to første helgene i oktober og ble besøkt av rundt 10 000 personer.

25 små og store gallerier var fylt med kunst og håndverk av over 60 kunstnere innen grafikk, maleri, maleri/collage, sjablong-graffiti, skulptur, fotokunst, digitale illustrasjoner, keramikk, klesdesign, metallarbeider, glass- og smykkekunst.

Kunstutstillingene ble arrangert på Fredriksvern verft, på torget, i sentrum, på Hotell Wassilioff, Det Gule Galleriet og i Sjøparken på Agnes.

En stor suksess var Galleri Ramfjord som inntok Krutthuset, direkte fra kunstmessen Art Copenhagen. Hele utstillingen ble flyttet til Stavern. I tillegg til sju norske kunstnere viste galleriet Michelle Doll fra New York og Luis Bivar fra Portugal som begge har gjort stor suksess både i Norge og utlandet.

I tillegg var alle våre lokale kunstnere representert i forskjellige gallerier.

Publikum kunne også fryde seg over kulturinnslag som minikonsert med Rakkestuten Blandakor, blant annet i Krutthuset. Morten Bjørgan avholdt sin magiske Høstgrottekoncert i hulen ved Minnehallen, og på Hotell Wassilioff arrangerte Kammermusikk i Stavern konsert.

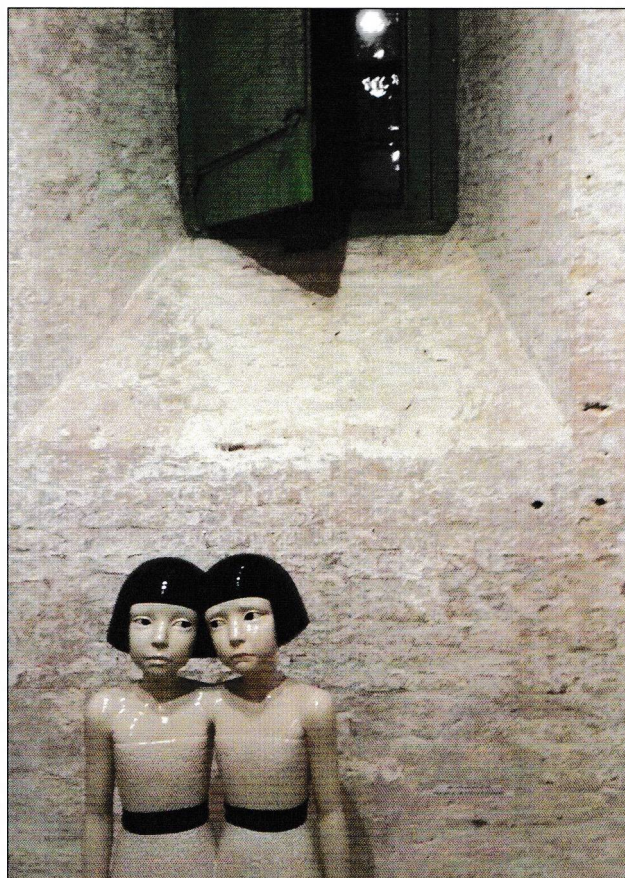
- Nå er vi i gang med planlegging av neste års utstillinger og har mye annet spennende på trap-pene, sier Mackay.

Stavern kunst og kultur ble stiftet i januar 2015 og jobber for å fremme interessen for og legge til rette for utviklingen av kunst og kultur i Stavern. I første rekke omfatter arbeidet planlegging og gjennomføring av påske- og høstutstillingene i Stavern, men flere aktiviteter er i støpeskjeen. I styret sitter Magnus Mackay, Kåre Christoffersen, Jan Warholm, Jan Olav Forberg, Kai Heier og Siw Charlotte Teigland.

Følg oss på Facebook og på Stavernkunstogkultur.no.

May von Krogh fra Larvik her et særegent utrykk som har resultert i at hun under «Vestfold 2014» mottok arbeidsstipend fra Bildende Kunstneres Hjelpesfond.

Den portugisiske kunstneren Luis Bivar og norske May von Krogh var representert i Krutthuset via Galleri Ramfjord.

Rakkestuten Blandakor holdt fire minikonsserter, blant annet i andre etasje i Krutthuset.

Politiets dag på Verftet

Foto: Per Inge Olsen

Sommerbilder fra Verftet

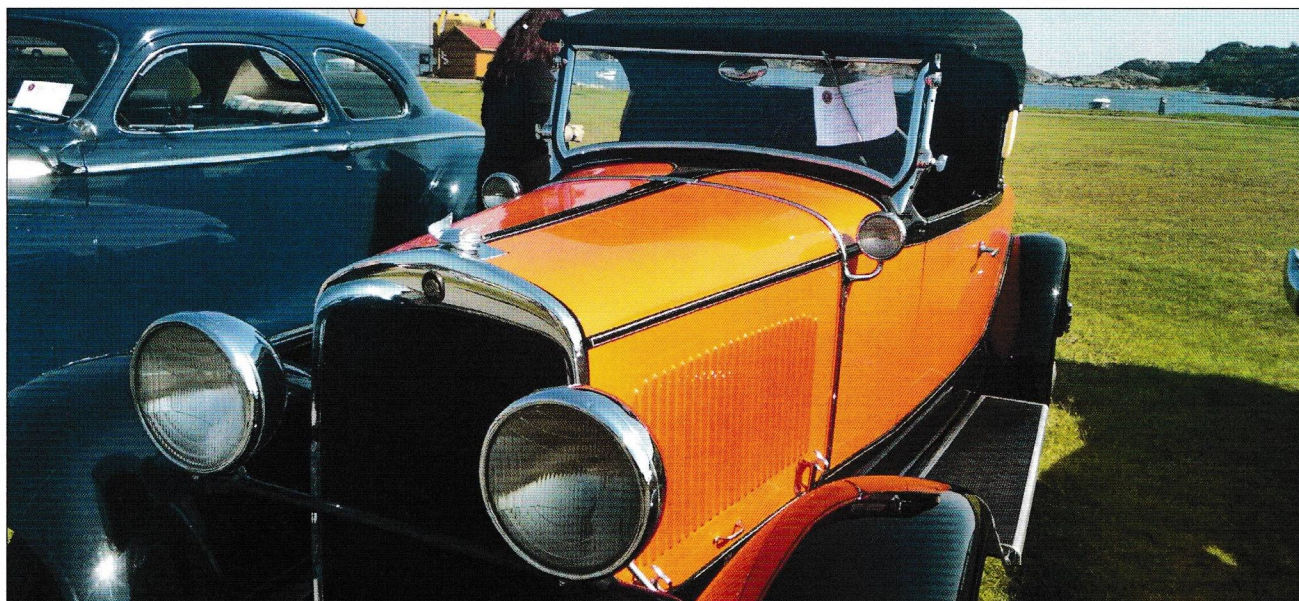
Foto: Jahn H. Schipsted

Besøk fra Høyskolen i Buskerud og Vestfold

Amcar utstilling

Befalsskoletreff sommeren 2015

Tekst og foto: Kjell R. Bugge

Det er ikke få befalsskolekull som har blitt uteksaminert ved Fredriksvern verft siden oppstarten av slik utdanning her på Verftet siden 1946 og fram til siste kull marsjerte ut porten i 2002. Mange av disse kullene har holdt god intern kontakt opp igjennom årene, og i 2015 hadde Fredriksvern verfts venner gleden av å ha besøk av fire tidligere befalsskolekull.

13.- 14. juni var det kull XXII fra Luftforsvarets befalsskole (LBSK) som satte hverandre stevne på Verftets område. De skulle egentlig markert sitt 20 års jubileum i 2014, men måtte utsette det et år. Knappe 30 tidligere elever møtte opp til sosialt samvær, repetisjon av militære kunnskaper og tilegning av nye. Dagen ble avsluttet med en omvisning i Kommandantboligen med servering av forfriskninger for turen gikk til hotell Wassilioff for en tre-retters middag.

LBSK KULL XXII 1993-94

7. – 9. august var det klart for kull IV fra LBSK, som sammen med sin sjef, major Raugstad, møttes på fredagskvelden til en “tår over tørsten” i baren på Wassen. Lørdagen gikk med til en omvisning på Verftet i regi av FVV, før turen gikk ut på pynten ved “Lykta” sammen med blant andre representanter fra FVV med leder Jan-Olav Eriksen i spissen, for å ønske Sommerbåten velkommen. Under den der påfølgende feltlunsjen var det lag-quiz med spørsmål fra tiden ved LBSK og noen mere aktuelle spørsmål relatert til Luftforsvaret. Beste lag ble premiært både lagmessig og individuelt. Også for dette kulls vedkommende ble dagen avsluttet med en omvisning i Kommandantboligen og en tre-retters på Wassen.

Dette er andre gangen på fire år dette kullet som gikk ut i 1976 møttes. I 2011 møttes de for å markere at det var 35 år siden de gikk ut fra LBSK; i år møttes de for å markere at det var 40 år siden de begynte på LBSK, og det vil ikke forundre meg om de møtes også i 2016 for å feire at det er 40 år siden de gikk ut fra LBSK- velkommen tilbake skal de være.

LBSK KULL IV 1975-76

28. – 30. august var det så klart for et 30 års jubileum. Da var det kull XII som fikk oppleve en flott høsthelg i Stavern. Et tyvetalls befalsskoleelever fra 1984-85 kullet fikk med seg “standardprogrammet” med omvisning på Verftet, repetisjon av militære kunnskaper og tilegning av nye, feltlunsj, besøk i Kommandantboligen og en avsluttende kullmiddag i Aamoth-salongen på Wassen.

LBSK KULL XII 1984-85

18.-20. september var det så klart for det årets siste befalsskoletreff. Denne gangen var det kull XVIII som gikk ut fra LBSK i 1990 som markerte at det var 25 år siden de forlot Fredriksvern verft som ferdig utdannede sersjanter og klare for tjeneste i Luftforsvaret. Også for dette kullet var det standard opplegg, men da med det unntak at de ikke møttes i Kommandantboligen før middag. De ønsket en samling i auditoriet i Galeiskur 16 hvor forfriskninger ble servert og kullet framførte en flott bildekavalkade fra tiden ved befalsskolen. Spesielt hyggelig var det at noen av instruktørene fra tiden på Stavern stilte opp på denne seansen før hele kullet inntok sin tre-retters på Wassen.

LBSK KULL XVIII 1989-90

Første rekke fra venstre: Lena P. Kvarving, Ingrid Thune, Anne Fjeldheim, Wenche Nalbant, Lena Kathrine Myhre, Ann Kristin Johansen, Hege Waldenstrøm Manskow.

Andre rekke fra venstre: Lena Kjøbli, Wencke Haukås, Jon Kirknes, Unni Merete Håkestad, Rune Bergsvand, Roger Auran, Jens Olav Bjørnson, Øystein Sehlmann, Per Øyvind Eger, Kjell Rune Logan-Halvorsrud.

Tredje rekke fra venstre: Kjell Manskow, Øyvind Raad, Øystein Soug, Jørgen Christiansen, Olav Unnestad, Terje Bjonnes, Øivind Gunnerud.

Bakerst fra venstre: Kjell Andreas Kapaasen, Bernt Olav Steinland, Olaf Wilhelm von Porat Erichsen, Jan Sverre Brekke.

Alt i alt hadde vi besøk av over 100 tidligere befalsskoleelever ved disse arrangementene i år.

Sommeren 2016 kan tegne til å bli like gledelig med hensyn til besøk av tidligere kull.

24.- 26. juni har kull V fra Luftforsvarets befals - og administrasjonsskole meldt sin ankomst for å feire sitt 50 års jubileum. 29.-31. juli har kull IV fra LBSK nok en gang meddelt at de ønsker å komme, denne gangen for å markere at det er 40 år siden de ble uteksaminert, og 26.-28. august er det kull XXIV fra LBSK som samles etter 20 år. Hjertelig velkommen skal de alle være.

Og til sist – er det noen flere kull som ønsker å ha tilsvarende arrangementet er det bare å ta kontakt på fvvstavern@hotmail.com

KM på rulleski for Vestfold og Telemark skikrets på historisk grunn

Tekst: Jan Olav Eriksen • Foto: Torgrim Skogheim, Østlandsposten

Kretsmesterskapet på rulleski for Vestfold og Telemark ble en varm affære innen for vollene på Fredriksvern verft søndag 30. august. Festningsforvalteren Trond Bergan som selv er en habil skiløper, hadde stilt verftet til rådighet.

Med utgangspunkt i leirområdet fikk de ca. 130 løperne virkelig prøvd seg i de varierte løypene som var lagt opp. Rulleski passet ypperlig inn i leirens mange sløyfer. Med krappe svinger og bratte bakker ble det tøff konkurranse. Løperne var strålende fornøyd og arrangøren Larvik Ski kunne sole seg i glansen av et flott arrangement. Venneforeningen var også med og hjalp til med gjennomføringen.

Arrangøren Larvik Ski ser for seg at dette kan bli et årlig arrangement og vil mulig utvide det til en øvelse som sprint som skulle passe utmerket innenfor leirområdet.

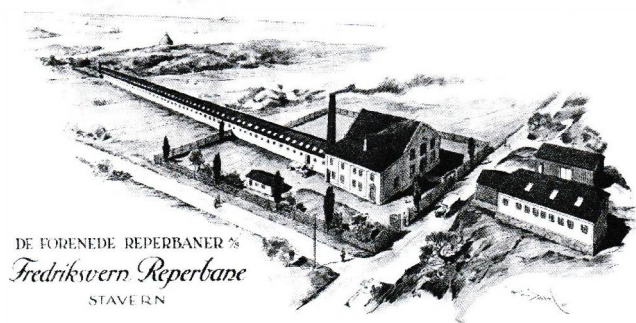
Med de milde vintrene vi har hatt de senere år blir rulleski en stadig lengre del av sesongen og en vesentlig del av treningsgrunnlaget for de som satser på langrenn i vårt distrikt.

Tobias Teien fra Larvik Ski på vei gjennom traseen på Fredriksvern verft under årets KM på rulleski.

Fredriksvern Reperbane

Tekst: Erling Halvorsen

Repslagning var en nødvendighet i tidligere tiders skipsfart, så vel som det fortsatt er dog i en annen form enn på 1700 tallet. Tønsberg reperbane, som for øvrig ble sammensluttet med Fredriksvern i april 1930 til De Forenede Reperbaner A/S, har si historie helt tilbake til 1796, altså 46 år etter at Fredriksvern Verft ble etablert. Fredriksvern Reperbane kom først til i midten av 1800 tallet.

Det første tegn på etableringen av Fredriksvern Reperbane har vi fra ett skriv av 14. desember 1811 fra kommandørkaptein Fabricius til kollegiet i København, der han finner det påkrevet å anlegge en reperbane ved verftet. I brevet opplyser han at man ved verftet har slått taugverk av små dimensjoner med den fra Orlogsbriggen Allert erobrede Taugverksmaskin. Som kjent ble briggen gjenerobret fra Engelskmennene med 6 rokanonsjalupper og 2 rokanonjoller fra Fredriksvern, i farvannet mellom Stavernodden og Svenner 10. august 1809, 2 år etter flåteranet på København red.

I brevet til kollegiet foreslår han at «der oppføres et Hus til Hampens Opbevaring og Hekling, at det placeres paa Glacierne under Bjerget, fri for Voldens Skud, at en duelig Rebslager Svend snarest gjørligt maae opsendes, og at dette intrimistisk maa finde Stæd, indtil det Kongelige Colegium efter Indsigts fuldere Omdømme troer det gavn-

ligt at en organiseret Bane efter Holmens, opføres paa Grevle-Gaards-Marker». Kollegiet i København går med på Fabricius forslag og bevilger 1000 riksdaler, som huset var kalkulert til.

Først i 1844 fikk man banen etter Holmens mønster. Den var ett alminnelig solid anlegg. Dens lengde var imponerende hele 330 meter og på den tiden den solideste bane i Norge. Omkring 1840 kom rebslager H.F. Hummel fra København for å overvåke oppførelsen av banen. Reperbanen sto imidlertid ikke ferdig før i 1848. Fredriksvern reperbane ble en god bedrift. Siste halvdel av 1800-tallet ble det bygget og utrustet flere skip enn noen sinne. Hummel var rebslagermester ved banen helt frem til 1871, da han ble ansatt som forvalter ved Verftet. Han omtales som et pliktmenneske av de skjeldne og ble 1. des. 1884 tildelt kong Oscar II fortjenstemedalje i sølv ved en høytidlig fest hos Verftssjefen Hr. Baron Wedel-Jarlsberg.

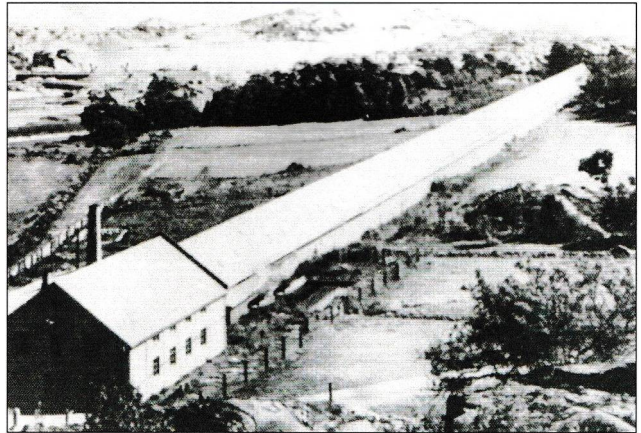
Omkring denne tiden 1870, så solgte staten reperbanene til et privat selskap, bestående av vesentlig Larviksfolk med Abrahamn Andersen i spissen. Senere gikk den over til et konsortium, bestående av en del skipsreder fra Arendal og et par forretningsmenn fra Kristiania. I 1877 ansettes så skipsfører Henrik Anton Schrøder som disponent. Han hadde gode forbindelser til hvalfangerkretser i Sandefjord og Tønsberg og fikk

Reperbanen før brannen i januar 1925

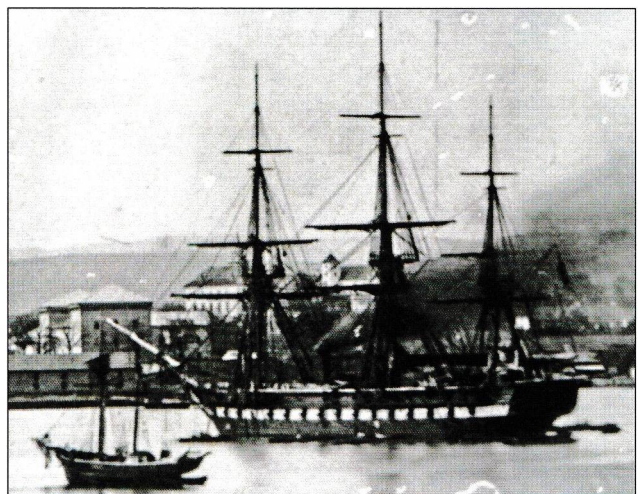
derigjennom flere bestillinger på tauverk til ekspedisjonene. Likeså hadde det vært et stort sildefiske i Stavern i 1890 årene. Og sildefiskerne var storforbrukere av tauverk. Han overtok så banene for egen regning som det heter i 1898. Men mot århundreskiftet begynte det å gå tungt. Direktør Schrøder ved Tønsberg reperbane i 1946, forteller om dette: «Som 16 års gutt begynte jeg på reperbanen (1914). Mang en norsk reperbane ble lagt ned på denne tid. Fredriksvern reperbane sto og vippet. Min far kjøpte den i 1898. Det ble noen strevsomme år, men litt etter litt begynte det å lysne. Fra de billige, simple kvaliteter fra utlandet, særlig fra Belgia hadde vi en trykkende konkurranse. Vi la oss derfor etter de fineste kvaliteter som for eksempel kuttertauverk for lystseilere, samt transmisjonstau for de norske tremassefabrikker. Her spurtes det i første rekke etter kvalitet. Prisen var ikke avgjørende. Men det som uten sammenligning bidrog mest til de lettere arbeidsforhold ved vår bedrift var den økende virksomhet i norsk og senere også utenlandsk hvalfangst med stort forbruk av tauverk i de fineste kvaliteter. Men allting har en ende. Hittil hadde ikke spinnemaskinene kunnet fremstille et garn som kom opp mot det håndspundne i styrke og kvalitet. Men håndspinderene var og ble håndspindere - de kunne ikke forbedres. Det kunne maskinene. Litt etter litt fremstillet de garn som nærmet seg det håndspundne garns kvalitet. Snart var den håndspundne forløpers glørdverdige saga ute.

For Fredriksvern Reperbane brygget det opp til ny krise. Vi sto tilslutt overfor valget: Anlegg av nytt moderne manillaspinnere eller en allianse med vår farligste konkurrent Tønsberg reperbane. Det siste alternativ ble valgt. Tønsberg reperbane og Fredriksvern reperbane ble sammensluttet (1930) under navnet De Forenede Reperbaner A/S, men etter at bedriften i 1948 ble nedlagt ved Fredriksvern Reperbane, ble firmanavnet endret til A/S Tønsberg Reperbane» (fra Reidar Stavseth 1948 « Av repslugerens saga»). I dag har Fredriksvern Motorverksted A/S, som ble startet i 1916, i dag navnet FREMO A/S, tilhold i det gamle hovedbygget, mens selve reperbanebygget er revet og erstattet med moderne industribygg.

Fredriksvern Reperbane oppbygd etter brannen i 1925

Som en kuriositet kan fortelles at da fregatten Kongs Sverre, bygget ved Karljohansvern, for øvrig Norges største krigsskip, skulle utrustes med tauverk ble dette slått mellom to asketrær på stranden ved Slagentangen, men ankertauet som var av det grove slaget ble slått på Fredriksvern Reperbane. Tauet var 22 tommer i omkrets og 100 favner langt (en kabellengde). Det vil si at det var tykkere enn låret på de fleste som leser dette og kunne legges dobbelt mellom målene på en fotballbane. Tauet veide 4 tonn og var for stort til å kunne fraktes i kveil, så det buktet seg ned til havna som en diger sjøorm båret frem på 120 marinesoldatskuldre anført av marinemusikken. Da man vel hadde fått den voldsomme ankertrossa ombord, viste den seg så uhandterlig at den ble kassert etter kort tids bruk. Det er ikke så lett å tenke på alt!

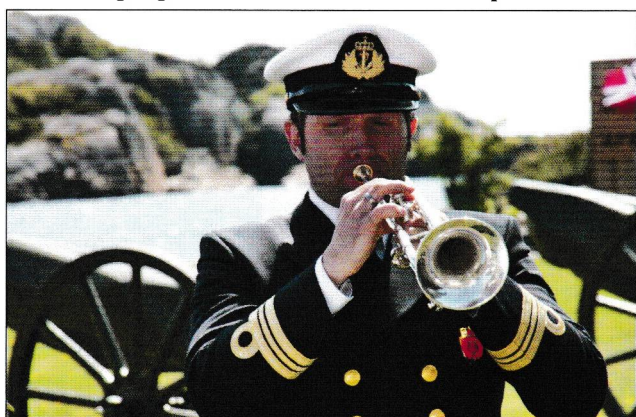

Fregatten Kong Sverre

Forsvarssjefens fagmilitære råd – Marinemusikken og paradokset

Tekst: Kjell R. Bugge • Foto: Marinemusikken

I Fredriksvern verfts historie kan vi lese at det allerede i november 1750 på Verftet ble ansatt en Tambur viss oppgave må antas bla ha vært å oppildne soldatene til kamp. Denne tamburen må kanskje kunne sies å være forløperen til Marinemusikken som ble etablert på Verftet i 1820 for så å bli flyttet til Horten i 1851 hvor denne avdelingen siden har holdt til under navnet “Kongelig Norske Marines Musikkorps”.

Kan Marinemusikken snart ha blåst sine siste toner?

Så kan vi videre lese, denne gangen i Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) som ble offentliggjort 1. oktober i 2015, at Marinemusikken (nok en gang) er foreslått nedlagt. Nå skal selvsagt ikke Fredriksvern Verfts Venner og Værfts-Magazinet ta stilling til om Forsvarssjefen har rett eller galt i sitt forslag om å legge ned Marinemusikken, det ligger noe utenfor vårt mandat. Men Marinemusikken kan være en saga blott når Stortinget ut på våren i 2016 har behandlet Regjeringens nye langtidsplan for Forsvaret. Det er i dag 5 profesjonelle militærorkestrene i Norge, da i tillegg til Gardemusikken som også er et militærorkester av meget høy kvalitet om enn ikke profesjonelt. Dette tilsier at det er 3 militære orkestre på Østlandsområdet, mens de 3 øvrige skal dekke Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge. Rent geografisk sett altså en “overrepresentasjon” innenfor et forholdsvis lite område. Men oppdragene er mange og befolkningen stor, så behovet må antas å kunne være til stede.

Men det er andre ting enn nedleggelse av Marinemusikken knyttet til behandlingen av langtidsplanen for Forsvaret som bør bekymre oss som er opptatt av Forsvaret av Norge, og da kanskje spesielt i den landsdelen som vi nå befinner oss i, nemlig Østlandsområdet.

Det er den tilnærmete totale mangel av militære etableringer og permanente militære styrker i dette for Norge viktige område. Dersom Regjeringen tar alle forslagene i FMR til følge, vil det ikke være faste stasjonerte militære styrker med noen form for kampverdi på kyststrekningen fra Oslo til Stavanger. I selve Oslo-området hvor våre viktigste beslutningstakere befinner seg, vil den eneste militære kampavdeling av betydning, Hans Majestet Kongens Garde, bli redusert til en parade og vaktavdeling. Luftovervåkingen av det sentrale Østlandsområdet er, for å si det noe forsiktig, noe mangelfull, og det er ikke militære kampfly tilgjengelig på kort varsel til å kunne reagere med dersom man skulle oppdage noe unormalt i luftrommet over Oslo-området. F-16 flyene ble fjernet fra Rygge flystasjon for noen år tilbake. Kontroll og varslingsstasjonen på Mågerø er i ferd med å legges ned, og i følge FMR er Luftforsvarets skoleavdeling på Kjevik og Madlamoen ved Stavanger foreslått nedlagt. Alle våre kystfort er nedlagt for mange år siden. Eneste permanente marinefartøy i området er oppsynsskipet “Nornen”, noe som minner mistenkelig om april dagene 1940 og vaktbåten “Pol III”. Alt i alt er dette en verre enn situasjonen var i april dagene 1940. Da hadde vi tross alt kystfort, hæravdelinger og en håndfull jagerfly i Østlandsområdet som kunne yte, og ytte, en viss motstand mot den da militære trussel. I dette bilde burde vi kanskje ikke være bekymret for om Marinemusikken legges ned eller ikke, selv om det i historisk sammenheng for Fredriksvern verft er synd om så skjer. Men så vet vi av erfaring fra tidligere behandlinger om Forsvaret i Stortinget, at våre folkevalgte har en tendens til å imøtegå Forsvarssjefens tilrådninger hva angår Musikkorps i Forsvaret – isteden for å konsentrere seg om de militærfaglige viktige sakene i forslag fra FSJ. Behandlinger av diverse Forsvarsstudier opp igjennom årene er gode bevis på dette. Så paradokset vil da kunne bli at etter Stortingets behandling på våren 2016, fredes Marinemusikken i Horten, og vil da være eneste militære fotavtrykk på kyststrekningen fra Oslo til Stavanger – uten en eneste militær kampavdeling å kunne oppildne til kamp! Men Marinemusikken vil i så tilfelle ha en uvurderlig betydning for synliggjøring av og rekruttering til Forsvaret – en rekruttering som dessverre ikke fører til mer forsvar av vårt område.

Soldathjemmet renoveres

Etter at soldathjemmet ble solgt for litt over et år siden har det skjedd flere positive endringer. De nye eierne har satt i gang en rekke vedlikeholdsarbeider både inn- og utvendig. I løpet av sommeren og høsten er det lagt nytt tak og en del av bordkledningen og noen vinduer er skiftet ut.

Innvendig er det innredet 8 hybler i vestfløyen, det er laget et nytt bad og felleskjøkkenet er pusset opp. Eierne har planer om å bruke bygget bl.a. som vandrerhjem, men må først få på plass en godkjent brannsikring.

Harry Boye Karlsens operative tjeneste

I artikkelen om Harry Boye Karlsens tjeneste i Woodhaven under krigen var vi litt usikre på om han hadde operativ tjeneste på Catalina. Nå har vi funnet nye opplysninger som forteller at han deltok på noen tokt på norskekysten i 1942. Boye var med på å landsette den norske agenten Hugo Munthe-Kaas ved Langøya i Vesterålen natt til 15. juli 1942. Munthe Kaas sitt oppdrag var å etablere et nett av agenter med radiostasjoner for å overvåke tyske orlogsfartøyer som opererte i området. Munthe-Kaas var blant de offiserer som ble høyest dekorert for sin innsats under krigen og var blant annet hedret med Krigskorset med sverd.

Som vi også skrev var Boye bakkemannskap. Da han var i Little Norway fikk han mekanikeropp-læring. Totalt fikk Boye loggført 44 flytimer på Catalina i 1942 – da som erstatningsmannskap.

Klipp fra arkivet

Redigert av Per Inge Olsen

I forrige nummer av Værfts-Magazinet har det blitt feil billedtekst under bildet av en befelselev som leser bladet «Cocktail». Riktig tekst skal være: *Befelselev Kjell Hovset, BS 1963-64, under sommerøvelse i Kromviki 1964.*

Fra en av våre trofaste lesere, Erik Schelver i Skien, har vi fått følgende e-post knyttet til artikkelen om Hatledal i Værfts-Magazinet nr. 1.2015:

I nevnte nummer er det i artikkelen om Hatledal på side 19 under det nederste bildet hevdet at det må være fra et 17. maitog rundt 1960. Jeg kan derfor opplyse at dette er 17. maitoget i 1959. Troppen på bildet er tropp A dette året som var mitt inntak I/59. Troppssjef var løytnant Ivar Snildal og nestkommanderende fenrik Ole Gulset, som for øvrig sees som nr. 1 til venstre i 2. rekke.

Vi takker for tilbakemeldingen og har lagt inn de korrekte opplysningene i vårt billedarkiv.

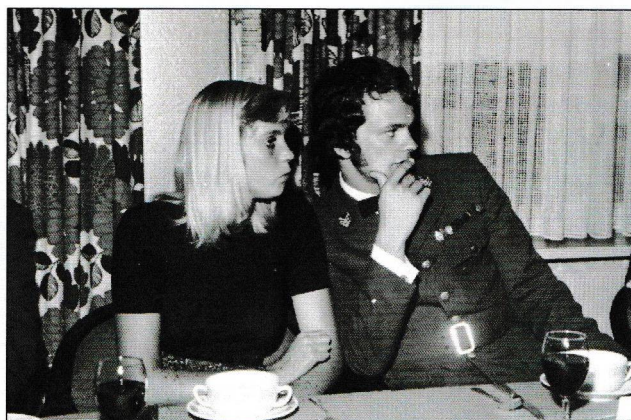
Venneforeningen har nå 3250 bilder i arkivet og vi mangler fortsatt en del informasjon knyttet til enkelte bilder. Her et bilde av 4 offiserer hvor nr. 2 fra venstre er Ole Flåten, men hvem er de øvrige?

For 40 år siden

Det er 40 år siden BS 1974-75 ble uteksaminert fra befalsskolen. Kullet markerte avslutningen med et ball på Grand hotell i Larvik. Vi har funnet fram noen bilder fra middagen og etterlyser samtidig navnet på de 2 nyutdannede sersjantene som poserer sammen med sine damer.

Informasjon om bildene kan sendes til e-post: fvstavern@hotmail.com eller ring 932 66 620.

Selvfølgelig var også ledelsen ved skolesenteret til stede.
Befalsskolesjef 1975-76 Kapt Raugstad m/frue

Skolesjef, oberst Tor Notland m/frue

Vaskekoner i 1946

Da luftvernartilleriet overtok Fredriksvern verft i 1946 måtte man ansette noen som kunne stå for både rengjøring av bygninger og vask av tøy. 3 godt voksne damer fra Stavern ble engasjert. Det var Betzy Kruse (47 år), Olga Melby (50 år) og Hansine Hansen (48 år). Avlønningen var kr 1.43 pr time. I løpet av en 14-dagersperiode med 8-9 timer pr dag fikk man utbetalt rundt 115 kroner.

Vi har ingen andre opplysninger om disse damene, for eks. hvor lenge de hadde et arbeidsforhold på verftet. Kanskje noen av våre lesere vet noe.

August 1946

Arbeidsliste for Betzy Kruse.
Vask av tøy og rengjøring

19/8 Mandag	8	8	timer
20/8 Tirsdag	8	-	" -
21/8 Onsdag	8	-	" -
22/8 Torsdag	9	-	" -
23/8 Fredag	9	-	" - (Rengjøring)
26/8 Mandag	8	8	timer
27/8 Tirsdag	8	-	" -
28/8 Onsdag	8	-	" -
29/8 Torsdag	8	-	" -
74 timer			
56			
18			
Stavern 29/8-46			
Betzy Kruse			

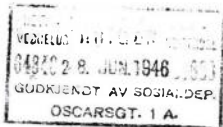
Andre forhold knyttet til bygninger i 1946

Våren 1946 arbeidet Luftvernregimentet med å få en oversikt over hva som fantes av inventar og utstyr i leiren etter tyskerne. Dette var et tidkrevende arbeid i og med at mye var ødelagt eller fjernet. I en rapport til sjefen for Luftvernartilleriet datert 27. mai 1946 skriver oberst finn Nagell blant annet følgende:

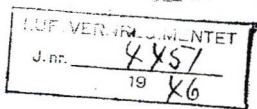
«Tyskerne har - før sin avreise over alt hvor de har kommet til - tatt med alt som heter elektrisk materiell - lamper, stikkontakter, til og med åpne ledninger. Tyskerne har også revet ned annet nagelfast inventar, således porselensvasker etc. En del av dette fikk de ikke med seg da de ble stoppet av regimentets offiserer, men de har øyensynlig fått en del med seg ved tidligere anledninger».

Nagell skriver også at tyskerne har etterlatt seg en del lastebiler samt en generator drevet personbil som regimentet ønsker å beholde. Han konkluderer i sin rapport at det ikke er tilstrekkelig med inventar i bygningene for eventuelt senere rekruttskole og øvelser. Det som er igjen av inventar er til dels i dårlig forfatning.

Før man kunne ta i bruk bygningene var det også nødvendig å sikre seg at de ble frie utøyt av ulike slag samt eventuell sykdomssmitte. Her ble det inngått en avtale med et skadedyrfirma som gjorde jobben i løpet av en ukes tid.

Oslo den 28 juni 1946.

Hærens Luftkommando

Rådhusgaten 8

Oslo.

Ad. Utgassing Stavern.

I henhold til konferanse med kaptein Enger, er vi villig til å utgasse med svoveldeoxyd nedenfor nevnte barakker, for den av prisdirektoratets fastsatte pris pr m³. Målene regnes under golv i etasjer samt loft. Vi anslår kubikkmeterinholdet til Ca. 23.300, hvilket utgjør en samlet sum på Ca. 4660.-kr. Hertil kommer reise transport og diæt. Se medfølgende prioppgave. I alt vil utgassing komme på Ca. 5360.-kr. Hvis man ønsker å betrakte denne pris som bindende, kan vi gå med på det. * Den vil ikke overstige kr 5360.-

A r b ø d i g s t .

ROTTE-VEGGELUS KRIGEN BOLIG-KONTROLL 3

Rowan

Oslo den 28 juni 1946.

Ad. Utgassing Stavern.

10 barakker Ca. 33 X 13 X 3-3,5 Ca.	14000 M ³
Sykebarakke.....	1400 "
Spisebarakke.....	1400 "
Bekledningsbarakke.....	1000 "
Murhus med tilbygg.....	2000 "
Pisesal.....	1800 "
Administrasjons smie og vakt br..	1700 "

Ca. 23.300 M³

23.300 m ³ a kr. 0.20.....	Kr. 4660.00
Diæt Ca. kr. 450.00	
Transport	
Reise. " 250.00	
Kr. 700.00	

" 700.00

Kr. 5360.00

Der beregnes intet tillegg for arbeide med tetting av istykkerlåste vindusruter døråpninger uten døre m v.

ROTTE-VEGGELUS KRIGEN BOLIG-KONTROLL

Rowan

SpareBank
BV

Bak fra venstre: Erling Halvorsen, Olav Erik Withbro, Jonny Engmark, Olav Bjørnflaten og Karsten Haaberg.
Foran fra venstre: Jahn H. Schipsted, Kari Krogsbøl Kristoffersen, Jan Olav Eriksen, Inger Johanne Dahl og Dyveke Bast.
Kåre Christoffersen var dessverre ikke til stede.

*Styret i Fredriksvern Verfts Venner
ønsker alle sine medlemmer og alle lesere
av Verfts-Magazinet
en fredelig jul og et riktig godt nytt år!*

